

ЛЪЧЕЗАР ГРИГОРОВ ЛАКОВ КАТО ОНЗИ ПАПУАС

chitanka.info

„Всичко е във всичко.“

Джордано Бруно

Щом подхванахме рибарските истории, нека и аз да разкажа една. Не съм рибар, не съм, ама децата от почивната станция ловяха риба под камъните. Стори ми се лесно. Грабнах транзистора и тръгнах. Рекичката, една такава, малка с гладки зеленясали камъни — и плитка, до колене не стига.

Избрах си място, сложих радиото на брега и започнах да бъркам под камъните. Изглежда, не знаех как да търся. На два пъти обиколих участъка и — нищо. Изплаших само жабите по брега.

Доста време мина, пък и... съм забелязал — из Родопите лесно стъмва. Реших, преди да е залязло слънцето, да мина през малините на близкото ТКЗС.

Взех си радиото и по камъните, по камъните, аха да пресека реката, хлъзнах се и, за да запазя равновесие — разперих ръце. Изпуснах транзистора. Трябваше да падне зад мен, но трясък не чух, а той е голям и тежък. Обърнах се. Транзисторът виси във въздуха — свири. Хванах го, докато не е паднал, и бързо прецапах до брега. Седнах на тревата и чак тогава осъзнах какво се беше случило. Сkochих, нагазих във водата, пипам въздуха с ръка — въздух като въздух. Реших, че така ми се е сторило. Малко ли се бях навеждал преди това? Размътила ми се е главата. Пак седнах на брега, взех радиото, повъртях го в ръце. Тежи си, поне две-три кила има. Щракнах го — изгасна. Станах да си вървя. Малини вече не ми се ядяха.

Не направих крачка и радиото забръмча. Нещо в него хъркаше, грухтеше, клокочеше. Не. Изгасеното радио се смееше. Тихичко, гърлено. Щракнах го няколко пъти, завъртях скалата — смее се. От изненада ли, от ужас ли, го хвърлих. Увисна във въздуха.

Имам се за спокоен човек. Обикновено добре се владее. Шофьор съм. Обаче сега равновесието ми се наруши. Исках да хукна, да избягам, но не знаех от какао трябва да бягам.

Транзисторът „извърши меко кацане“, спря да се смее и каза:
— Не се плаши. Ако не бягаш, ще научиш интересно нещо.

Не ми беше до „любопитни факти“, но останах, дори седнах. Огледах се. Над реката се надигна мъгла. В нея блестяха капки, колкото грах големи. Мъглата започна да се оформя в човешки силует. Не смеех да се мръдна. Никога не съм вярвал в „речни духове“. Сега вече исках да вярвам. Странен силует. Тялото е почти прозрачно, лицето е красиво, антично, съвсем бяло и матово. Статуя. Без съмнение това е човек. Прието е такива да ги наричат „марсианци“, въпреки че може да идват от другия край на галактиката. Гледа ме. Спокойно. Насмешливо.

— Не се плаши — проговори „марсианецът“.

Чувствувах се като онзи папуас — пръв посрещнал белите хора в Нова Гвинея. Бях спокоен вече, по-точно примирен. Дори ми беше интересно.

— Как попадна тук? — попитах аз с чувство, че сам си говоря.

— Тукашен съм — отговори той, — земен. — Говореше тихо, сякаш се извинява за нещо.

— Как „тукашен“? Защо не съм виждал други като тебе, а и никой не те е виждал?

— Дълга история — направи гримаса. — Вие не ни виждате, както и ти не ме видя отначало. Ние „другите“ нямаме друга форма. Тая пара по мене, взех, за да не мислиш, че говориш с духове.

За да потвърди думите му, мъглата се разсея и пак се сгъсти.

— Как така без форма?

— Много просто. Смятам, че познаваш двете форми на материята: веществената и полевата. Вие сте веществената, но познавате добре и ползувате и полевата форма, във вид на магнитно и електрично поле. Нашият свят е аналогичен на вашия, само че ние сме полева форма на материята, а си служим и с веществената. Нашият и вашият свят са един в друг и са еднакво разнообразни.

Устата му беше ужасна. Уста на статуя, а говори. Всъщност, кое ли не беше ужасно. Попитах:

— Добре тогава, а български как успя да научиш?

— Че аз, според вашите понятия, също съм българин. Ние, живеещите на тази територия, говорим вашия език. Това е голямо удобство, защото така лесно ползуваме информация от вас.

„Хубава работа, ние мислим, работим, а те наготово ползуват постиженията ни.“

— Вие работите ли, нещо? — попитах аз.

— Работим. Светът е така голям, а хората затова са хора. Те трябва да го развиват и усъвършенствуват. Аз работя в институт по история на музиката. Събирам музика и я съхранявам за бъдещето.

— Значи и институти си имате! Аз пък съм шофьор в съвета и возя заместник-председател.

Той седеше на тревата така, както седях и аз, само че стръковете под него не се подгъваха.

— Сигурно голяма фонотека имаш в института?

— Не? „Фонотеката“ съм аз. Всичката събрана музика нося в себе си. Така сме устроени.

Имах чувството, че спя. Станах, отидох до реката, намокрих лицето си и се върнах.

— Не те разбирам как носиш в себе си, но няма значение. Можеш ли да изпълниш нещо?

— С удоволствие. Нещо „ваше“ ли искаш?

— Разбира се. Не съм кой знае колко музикален, та „марсианска“ музика да слушам.

— Виж, свечерява се. — Едрите капки в очите му заблестяха. — Ако искаш малко Моцарт?

Почувствувах се ограбен. „Те“ и Моцарт са си присвоили.

Транзисторът избръмча и засвири. Свирише оркестър. Съвършен, величествен. Човешки.

— Това е първото изпълнение пред публика на „Малка нощна музика“. Както казвате вие: „Запис по време на концерт“. „Записвал“ го е пращадото на пращадото ми.

Беше седнал до мен подпрял брада на коленете си и слушаше. Вече го възприемех като истински човек, може би малко по-особен, по-странен, но истински земен човек.

— Ами другите, като тебе, много ли са? — попитах аз.

— Вече не са много — тъжно каза той.

— Защо?

— Вашата цивилизация усвои радиосъобщенията. Радиовълните са болест за нас. Не много опасна болест, но влияе на концентрацията.

— Каква концентрация?

— Когато няколко души са вече изхабени и полето им е вече слабо интензивно, те се обединяват. Така се образуват нови хора.

Разликата от вас е тази, че те са напълно изградени индивиди. Ние приемаме умствения заряд на предшествениците си, развиваме го и го обогатяваме. Един от моите „родители“ е бил музикант, неговият също, векове назад. Музиката, събра на от тях, е в мене. Диалектика. Лошото е, че вашите радиовръзки влияят върху броя на концентриращите се нови хора.

Станах.

— Ще ми се пръсне главата. Няма да побере всичко, което чух. Защо не общувате с нас? Можете на много работи да ни научите.

— В миналото са правени опити, но тогава сте ни смятали за богове. Сега ни е страх. Вашата цивилизация за разлика от нашата е във възход. Сега вие притежавате всички средства за нашето унищожение.

Горе, откъм почивната станция, се чу камбанка. Вече беше шест и половина — време за вечеря.

— А от мен не те ли е страх? — попитах аз.

Той се засмя.

— Ти си сам. Дори и разкажеш какво ти се случило, няма да ти повярват.

— Все пак, защо се показва?

— Случайно. Отивах към института, чух радиото да свири хубава родопска песен. Заслушах се. Когато ти изпусна апарата, песента не беше свършила още, та го поех.

— Харесвам родопските песни — признах аз.

Той стана, погледна към мен и каза:

— Трябва да ходиш на вечеря, камбаната вече удари — после се приближи към радиото. — Щом харесваш родопска музика — той завъртя скалата, — тук през цялата седмица може да слушаш свирката на Орфей.

Взех транзистора и щракнах копчето. Засвири флейта. Съвсем истинска, сякаш беше на поляната. Мелодията — древна и омагьосваща. Подрънкваха чанове.

— Какво е това?

— Свири самият Орфей.

— Шегуваш се. Орфей е живял само в митовете.

— Глупости. Забравяш, че съм от институт по история на музиката.

Същата вечер се метнах на „Волгата“ и право в къщи. С влизането включих магнетофона и записах мелодията. Добре, че го направих, защото на другия ден не можах да я намеря по скалата. Някаква радиостанция изглежда я смущаваше.

Сега от време на време пускам магнетофона и си спомням за моя безуспешен риболов.

Разказът е спечелил трета награда в конкурса на в-к „Септемврийче“.

Публикувано във вестник „Септемврийче“, брой 6/1972 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.